

15
17 фев

**ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА 44-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА**

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 83, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС), внасяме предложение за изменения и допълнения на приетия на 19.12.2018 г. общ законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 853-03-91, изготвен на основание чл. 81, ал. 2 от ПОДНС, въз основа на приетите на 12.12.2018 г. на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 854-01-13, внесен от Гергана Желязкова Стефанова и група народни представители на 23.02.2018 г. и законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 854-01-84, внесен от Данаил Димитров Кирилов, Христиан Радев Митев, Емил Димитров Симеонов и Искрен Василев Веселинов на 16.11.2018 г.

1. Създава се нов § 1:

§ 1. В чл. 53 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 изречение второ се заличава.

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Когато за приемане на решение липсва необходимото мнозинство, се смята, че е налице решение за отхвърляне, което подлежи на обжалване по реда на кодекса. При отмяна на това решение Централната избирателна комисия постановява ново решение, което приема с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

3. Досегашните ал. 5 - 10 стават съответно ал. 6 - 11.

2. Създава се нов § 2:

§ 2. В чл. 58, ал. 1 след думите „Решенията на Централната избирателна комисия“ се добавя „по чл. 57, ал. 1, т. 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 25, 34 и 45“.

3. Създава се нов § 3:

§ 3. В чл. 70 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 изречение второ се заличава.

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Когато за приемане на решение липсва необходимото мнозинство, се смята, че е налице решение за отхвърляне, което подлежи на обжалване по реда на кодекса. При отмяна на това решение районната изборителна комисия постановява ново решение, което приема с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

3. Досегашните ал. 5 - 9 стават съответно ал. 6 - 10.

4. Създава се нов § 4:

§ 4. В чл. 73 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд“ се заличават и се създават изречения второ и трето: “Решението на районната изборителна комисия, потвърдено с решение на Централната изборителна комисия, подлежи на обжалване пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната районната изборителна комисия. В останалите случаи решението на Централната изборителна комисия се обжалва пред Върховния административен съд.“

2. В ал. 2 думите “Върховния административен съд“ се заменят със „съответния съд“.

5. Създава се нов § 5:

§ 5. В чл. 85 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 изречение второ се заличава.

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Когато за приемане на решение липсва необходимото мнозинство, се смята, че е налице решение за отхвърляне, което подлежи на обжалване по реда на кодекса. При отмяна на това решение общинската изборителна комисия постановява ново решение, което приема с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

3. Досегашните ал. 5 - 9 стават съответно ал. 6 - 10.

6. Създава се нов § 6:

§ 6. В чл. 88, ал. 1 думите „което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд“ се заличават и се създават изречения второ и трето: “Решението на общинската изборителна комисия, потвърдено с решение на

Централната изборителна комисия, подлежи на обжалване пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната общинска изборителна комисия. В останалите случаи решението на Централната изборителна комисия се обжалва пред Върховния административен съд.“

7. Създава се нов § 7:

§ 7. В чл. 99 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 изречение второ се заличава.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Когато за приемане на решение липсва необходимото мнозинство, се смята, че е налице решение за отхвърляне, което подлежи на обжалване по реда на кодекса. При отмяна на това решение секционната изборителна комисия постановява ново решение, което приема с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

3. Досегашните ал. 4, 5 и 6 стават съответно ал. 5, 6 и 7.

8. Създава се нов § 10:

§ 10. В чл. 201 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в него в изречение второ думите „с решение, което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд по реда на чл. 58“ се заличават и се създават изречения трето и четвърто: „Решението на районната или общинската изборителна комисия, потвърдено с решение на Централната изборителна комисия, подлежи на обжалване пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната районна или общинска изборителна комисия. В останалите случаи решението на Централната изборителна комисия се обжалва пред Върховния административен съд.“

2. Създава се ал. 2:

„(2) При обжалване на решенията на районната или общинската изборителна комисия пред съответния съд се прилага чл. 58.“

9. Създава се нов § 14:

§ 14. В чл. 247 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Решенията на Централната изборителна комисия по ал. 1, т. 2 и 3 могат да се обжалват пред Върховния административен съд по реда на чл. 58.“

10. Създава се нов § 16:

§ 16. В чл. 311 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Решенията на Централната изборителна комисия по ал. 1, т. 1 и 2 могат да се обжалват пред Върховния административен съд по реда на чл. 58.“

11. Създава се нов § 18:

§ 18. В чл. 354 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Решенията на Централната изборителна комисия по ал. 1, т. 3 и 4 могат да се обжалват пред Върховния административен съд по реда на чл. 58.“

12. Създава се нов § 19:

§ 19. В чл. 402 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Решенията на Централната изборителна комисия по ал. 1, т. 2 могат да се обжалват пред Върховния административен съд по реда на чл. 58.“

13. Създава се нов § 21:

§ 21. В чл. 459 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Сроковете по Административнопроцесуалния кодекс и Гражданския процесуален кодекс не се прилагат, а се определят от съда при съобразяване сроковете за производствата по този закон.“

2. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Съдът се произнася по законосъобразността на решението на общинската изборителна комисия в 14-дневен срок от образуване на производството, като разглежда само обстоятелствата, посочени в жалбата, подадена в срока по ал. 1.“

3. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Решенията и определенията на съда по производствата могат да бъдат оспорени пред Върховния административен съд в 7-дневен срок от съобщаването на страните.“

4. В ал. 10, изречение второ думата „или“ се заменя със запетая и след думите „грешка в пресмятането,“ се добавя „или неправилно определена общинска изборителна квота или предпочитания (преференции)“.

14. Създава се нов § 22:

§ 22. В чл. 462 се създава ал. 4:

„(4) Когато съдът е отменил решението на общинската изборителна комисия, поради неправилно определени общинска изборителна квота или предпочитания (преференции), общинската изборителна комисия определя резултатите от гласуването по реда на чл. 453 и 454.“

М О Т И В И

Предлаганите изменения на чл. 53 от Изборния кодекс са във връзка с регламентиране на мнозинството при вземане на решения от Централната изборителна комисия. В досегашната практика се установява, че голяма част от решенията на Централната изборителна комисия не се вземат с определеното мнозинство от две трети и при липсата му законът е регламентирал фикция за наличие на решение за отхвърляне, което подлежи на обжалване по реда на кодекса. При тази хипотеза на практика не се взема решение по същество за съответния случай и след обжалването им съдът не може да контролира решението по същество, поради липса на мотиви в тази част. В тази връзка намираме, че е уместно при отмяна на това решение и връщане на преписката на Централната изборителна комисия, да се постановява ново решение, което се приема с мнозинство повече от половината от присъстващите членове, което ще способства за вземане на решение по същество на спора, както и осъществяване на последващ съдебен контрол за законосъобразност.

На следващо място предложенията са свързани с необходимостта от по-добра регулация на производството по обжалване на решенията на Централната изборителна комисия пред Върховния административен съд, както и предотвратяване на констатираните случаи на злоупотреба с право при обжалване на всички решения на Централната изборителна комисия от всички възможни участници в изборния процес. Смятаме, че предложената редакция създава по-добра нормативна основа и възможност за обжалване на важните и значими решения на Централната изборителна комисия в изборния процес. Следва да се отбележи, че не всички актове постановявани от Централната изборителна комисия по своя характер са индивидуални или

общии административни актове, които подлежат на съдебен контрол, поради което с предложението са изключени онези решения на Централната изборителна комисия, които имат вътрешно организационен характер или са несъществени по отношение законосъобразното провеждане на изборния процес.

Следващите изменения са относими към предвидения административен контрол пред горестоящ административен орган. С действащата уредба е предвидено, че жалби срещу решенията на общинските изборителни комисии се подават пред Централната изборителна комисия, а решението на Централната изборителна комисия се обжалва пред Върховния административен съд.

Това законодателно решение затруднява допълнително съдебния контрол, защото по произнасяне на общинска или районна изборителна комисия, страната трябва да се яви на дело пред Върховния административен съд, а не в съответния административен съд.

Възможността за съдебен контрол следва да бъде предвидена съобразно актовете, които се контролират. Целта е да се осигури достъпа до правосъдие, участието на страните в производството и основно съкратените срокове за разглеждане на този вид дела.

При сегашното законодателно положение не е гарантирано пълноценното участие на страните, предвид кратките срокове.

Направените предложения са свързани само със случаите, в които Централната изборителна комисия се произнася по жалби срещу решения на общинска или районна изборителна комисия, поради което съдът се явява като единствена съдебна инстанция. В случаите, при които с решението на Централната изборителна комисия се потвърждава обжалваното решение това следва да бъде административен съд по местонахождението на съответната общинска или районна изборителна комисия, в тричленен състав. По този начин се гарантира оптимално достъпа до правосъдие и ефективността по тези дела.

Освен това предвиденото изменение е в съответствие с разпоредбата на чл. 98, ал. 2 от АПК, която изрично предвижда, че при отхвърляне на жалбата при оспорване пред горестоящ административен орган на оспорване пред съд подлежи първоначалния административен акт. С оглед тази разпоредба на общия процесуален закон и предвид чл. 132, ал. 2, т. 8 от АПК във връзка с чл. 58, ал. 1 от Изборния кодекс, на оспорване пред Върховния административен съд следва да останат само решения на Централната изборителна комисия, с които се отменят или изменят първоначалните актове на районните или общинските изборителни комисии.

Останалите предложения са свързани с регулация на специалните състави при отделните видове избори за обжалваемост на решенията на Централната избирателна комисия пред Върховния административен съд, като изрично се предвижда обжалване на тези решения.

Съществено предложение за изменение е свързано с провеждане на съдебното производство по реда на чл. 459 от Изборния кодекс. От практиката на Върховния административен съд се установява, че сегашните текстове не са прецизни и създават предпоставки за тълкуване и злоупотреба с право на участниците в производствата. С действащата редакция на чл. 459, ал. 6 изрично се изключва прилагането само на сроковете за произнасяне, предвидени в АПК. Следва да се отбележи, че сроковете за произнасяне не са уредени в АПК, а в Гражданския процесуален кодекс. С предлаганото изменение се изключва прилагането на процесуалните срокове свързани с нередовността на жалбата по чл. 158, ал. 1 от АПК, даване на отговор по жалбата – чл. 163, ал. 2 от АПК, спазване на сроковете за призоваване на страните – чл. 56, ал. 3 от ГПК, представяне на заключение от вещо лице по чл. 199 от ГПК, приложими съгласно чл. 144 от АПК. Предложената редакция кореспондира с регламентирани кратки срокове за провеждане на съдебно производство при изборния процес, като се дава възможност съдът да определя съответни срокове свързани с това производство, което правомощие на съда е допустимо и прилагано в законодателството (чл. 59 от ГПК) и практиката.

Действащата норма на чл. 459, ал. 7 предвижда изключително съкратени срокове за разглеждане на делата, които макар и инструктивни в по-голямата си част се спазват от съдилищата. Предвидената за съда процесуална дисциплина и експедитивност следва да бъде споделена и от оспорващите страни, за които възможността за навеждане на нови доводи следва да се преклудира с изтичане на срока за обжалване на решението на общинската избирателна комисия. С предложеното изменение на ал. 7 няма да се засегнат правата на оспорващите страни, тъй като прякото им участие във всички фази на изборния процес е гарантирано от действащите изборни правила. Участниците в изборите имат възможност чрез наблюдатели и застъпници, да следят за законосъобразното протичане на изборите, както и да получат копие от протоколите на секционната избирателна комисия - чл. 442 от Изборния кодекс. Освен това според чл. 54, ал. 2 от Изборния кодекс, Централната избирателна комисия обявява на интернет страницата си освен решенията за изборните резултати, но и сканираните и получените по електронен път екземпляри от протоколите на секционните избирателни комисии и общинските избирателни комисии. Затова участниците в изборите в срока за обжалване на изборните резултати могат да посочат всички

нарушения, които съставляват основание за отмяна на решение на общинската изборителна комисия. С изискването за посочване и мотивиране в жалбата на конкретни нарушения ще се прекрати практиката да се подават бланкетни жалби, в които се съдържа единствено искане съдът да извърши повторно преброяване на получените гласове. Следва да се има предвид, че съществува сходна законодателна практика за определяне обхвата на съдебния контрол в съдебно-административното производство, каквито са нормите на чл. 199, ал. 2, т. 5 и чл. 207 от Закона за обществените поръчки.

Предложената промяна на чл. 459, ал. 8 е необходима, предвид необходимостта от изрично регламентиране на преклузивните срокове за обжалване, както на решенията на административния съд, така и определенията, свързани със спиране на административния акт, спиране и прекратяване на производството и др. Също така следва да се регламентира съобщаването на актовете на съда, поради това, че в практиката на някои съдебни райони, решението на съда да се обявява по реда на чл. 87, ал. 2 от Изборния кодекс.

На последно място предложеното изменение на чл. 459, ал. 10 и чл. 462 цели подобряване регламентацията свързана с установени нарушения на изборния процес, които обуславят недействителност на избора или отмяна на акта на общинската изборителна комисия, поради незаконосъобразност свързана с неправилно определяне на резултатите за избор на общински съветници, въз основа на неправилно определена общинска изборителна квота или неотчетени предпочитания (преференции). В тази връзка не е необходимо ново провеждане на избори за общински съветници, а общинската изборителна комисия следва да определи резултатите въз основа на законосъобразно определена общинска изборителна квота и предпочитания по правилата на Изборния кодекс.

Предложената промяна не изисква допълнителна финансова обезпеченост.

ВНОСИТЕЛ: